

УДК 332.025.12:658.7

ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ СТВОРЕННЯ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ ПРОМИСЛОВО-ЛОГІСТИЧНОЇ СИСТЕМИ

Дикань В.В., д.е.н., професор (УкрДАЗТ)

Відправною точкою при розробці стратегії державного регулювання повинна стати науково обґрунтована і детально описана концепція. Враховуючи теоретичні основи промислово-логістичної інтеграції підприємств промисловості та значення її в процесі забезпечення конкурентоспроможності вітчизняного промислового виробництва як основи соціально-економічного розвитку в Україні, головною метою стратегії слід вважати формування промислово-логістичної системи як базису для створення високотехнологічної, наукомісткої, ефективної та конкурентоспроможної за європейськими стандартами промисловості. Визначено заходи державного регулювання формування та функціонування промислово-логістичної системи, які оформлено у відповідну стратегію. Розроблено етапність реалізації стратегії.

Ключові слова: стратегія, стратегічне планування, державне регулювання, промислово-логістична система.

ФОРМИРОВАНИЕ СТРАТЕГИИ ГОСУДАРСТВЕННОГО РЕГУЛИРОВАНИЯ СОЗДАНИЯ И ФУНКЦИОНИРОВАНИЯ ПРОМЫШЛЕННО-ЛОГИСТИЧЕСКОЙ СИСТЕМЫ

Дикань В.В., д.э.н., профессор (УкрГАЗТ)

Отправной точкой при разработке стратегии государственного регулирования должна стать научно обоснованная и детально описанная концепция. Учитывая теоретические основы промышленно-логистической интеграции предприятий и ее значение в процессе обеспечения конкурентоспособности отечественного промышленного производства как основы социально-экономического развития в Украине, главной целью стратегии следует считать формирование промышленно-логистической системы как базиса для создания высокотехнологичной, наукоемкой, эффективной и конкурентоспособной по европейским стандартам промышленности. Определены меры государственного регулирования формирования и функционирования промышленно-логистической системы, которые оформлены в соответствующую стратегию. Разработана этапность реализации стратегии.

Ключевые слова: стратегия, стратегическое планирование, государственное регулирование, промышленно-логистическая система.

THE FORMATION OF THE STRATEGY OF STATE REGULATION OF THE ESTABLISHMENT AND OPERATION OF INDUSTRIAL AND LOGISTICS SYSTEMS

Dykan V.V., Doctor of Economics, associate Professor (USA of RT)

It is proved that the starting point in the development strategy of state regulation should be scientifically justified and described in detail the concept. It is only on the basis considering factors external and internal environment it is possible to determine the main objective of the strategy and to develop an effective strategy of state regulation.

Given the theoretical foundations of industrial and logistics integration of industrial enterprises and their importance in ensuring the competitiveness of domestic industrial production as the basis of socio-economic development in Ukraine, the main aim of the strategy should be considered as the formation of the industrial and logistics system as the basis for developing high-tech, high-tech, efficient and competitive by European standards of the industry.

Defined measures of state regulation of formation and functioning of industrial and logistics systems, which are designed in an appropriate strategy. Defined terms and tools of strategy implementation at the state level. Developed stages of implementation of the strategy of state regulation of formation and functioning of industrial and logistics systems.

Keywords: strategy, strategic planning, government regulation, industrial and logistics system.

Постановка проблеми. Найважливішим завданням економічного розвитку держави на сучасному етапі повинно стати проведення радикальних організаційно-економічних змін в господарському механізмі, а методи управління всієї промисловості мають базуватися на промислово-логістичній інтеграції підприємств галузі. Досвід світового господарювання наочно переконує, що економічна модель може бути успішною тільки тоді, коли вона спирається на соціальну, економічну, правову і політичну ситуацію і базується на вже наявному економічному потенціалі, поступовому і послідовному його перетворенні з урахуванням стратегічних цілей.

Різкий перехід до ринкової економіки викликав великі зміни в промисловості України. Трансформаційні процеси торкнулися організаційних структур, систем управління, форм власності, принципів взаємодії та взаємної відповідальності кредитної та інвестиційної політики. Виникли проблеми в оцінці ролі державного регулювання і, в першу чергу, в промисловості. В умовах радикальної лібералізації економіки не виправдано відхід держави від вирішення питань, що не регулюються ринком.

За останні роки виконано певні розробки концепції перспективного розвитку промисловості, державного і місцевого самоврядування з чітким поділом функцій між ними, однак проблема формування стратегії від цього не втратила своєї актуальності.

Аналіз досліджень та публікацій та виділення невирішених частин загальної проблеми. На сьогодні тема дослідження принципів, функцій та методів стратегічного управління досить популярна, їй присвячена ціла низка праць за авторством: Томпсона А.А., Стрикленда А. Дж., Диканя В.Л., Зубенко В.О., Маковоз О.В., Токмакової І.В., Шраменко О.В., Тренева Н.Н., Таранухи Ю. В. та ін. [1-4].

Проблемами державного регулювання промисловості та визначення умов і шляхів відродження промислового потенціалу України займалися такі вчені, як Саллі В. І., Паршина О. А., Нікітаєва А. Ю., Дикань В. Л., Юріна А. А. та багато інших [5-10].

Однак, поза увагою вчених залишилися питання, що стосуються формування стратегії державного регулювання формування та функціонування саме промислово-логістичної системи як базису для створення високотехнологічної, наукомісткої, ефективної,

конкурентоспроможної за європейськими стандартами промисловості України.

Мета статті. Визначити особливості формування стратегії державного регулювання створення та функціонування промислово-логістичної системи.

Виклад основного матеріалу дослідження. У сучасних умовах потрібна принципово нова, адекватна поточним та перспективним завданням промисловості стратегія її розвитку, що базується на принципово нових теоретичних засадах забезпечення конкурентоспроможності галузі та держави.

Стратегія державного управління повинна бути спрямована на визначення найбільш дієвого способу застосування могутності держави у вирішенні поставленої проблеми. Для її реалізації необхідний не гіпотетичний (імовірнісний), а абсолютно точний науково обґрунтований прогноз, що дозволяє оцінити причину проблеми, що виникла, її характер, наявні та майбутні стратегічні ресурси, вибрати адекватні механізми і способи державного стратегічного управління колективною поведінкою і взаємодією людей у сьогоденні з розрахунком на далеке майбутнє [10].

Стратегія державного регулювання повинна стати відправним пунктом для розробки в подальшому програм підтримки та розвитку промислово-логістичної системи. З метою створення ефективної дієвої стратегії державного регулювання формування та функціонування промислово-логістичної системи визначимо взаємозв'язок ключових категорій у процесі формування стратегії державного регулювання (рис. 1).

Відправною точкою при розробці стратегії державного регулювання повинна стати науково обґрунтована і детально описана концепція. Тільки на її основі при врахуванні факторів зовнішнього і внутрішнього середовища буде можливо визначити головну мету стратегії, а також розробити дієву стратегію державного регулювання.

Враховуючи теоретичні основи промислово-логістичної інтеграції підприємств промисловості комплексу [11] для забезпечення конкурентоспроможності вітчизняного промислового виробництва як основи соціально-економічного розвитку в Україні, головною метою стратегії будемо вважати формування промислово-логістичної системи як базису для створення високотехнологічної, наукомісткої, ефективної та конкурентоспроможної за європейськими стандартами промисловості.

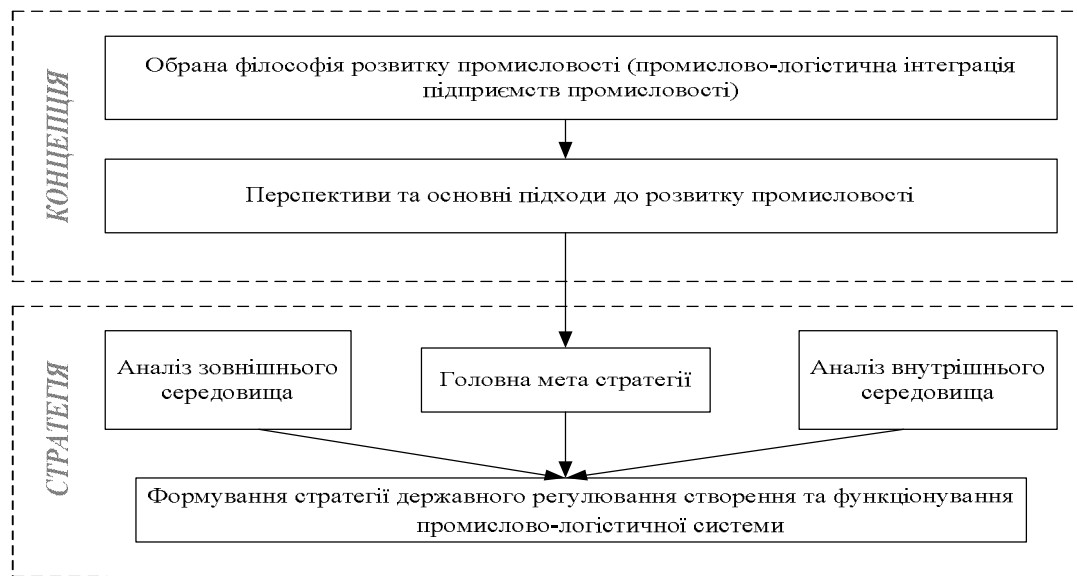

Рис. 1. Взаємозв'язок ключових категорій у процесі формування стратегії державного регулювання

Головним результатом проведених в Україні економічних реформ є створення реально функціонуючої промисловості і перехід на механізми ринкової економіки. Виходячи з цього, політика держави в промисловості повинна носити стимулюючий характер і бути спрямована на створення сприятливого середовища для її розвитку. Першочергове завдання, від вирішення якого залежить стабільність держави, полягає в необхідності забезпечити конкурентоспроможність вітчизняних промислових товарів на внутрішньому і зовнішньому ринках. Вирішення цієї складної задачі залежить від безлічі факторів, управління якими знаходиться в компетенції різних міністерств та установ. У зв'язку з цим, реалізація стратегії, що розробляється, вимагає чіткої координації їх дій.

Для досягнення вищевикладеної головної мети стратегії з урахуванням виконаного SWOT-аналізу на рівні державних органів буде необхідно:

- забезпечити макроекономічну стабільність і сприятливий інвестиційний клімат для підприємств і організацій, що входять у структуру промислово-логістичної системи;
- сприяти розвитку кадрового потенціалу та підвищенню ефективності його використання в рамках промислово-логістичної системи;
- підтримати здійснення процесів інтеграції в промисловості України;
- провести відповідну активну політику в галузі науки та інновацій;
- сприяти створенню ефективної інфраструктури промислово-логістичної системи;
- сприяти впровадженню інформаційних технологій і технологій зв'язку;
- забезпечити захист навколишнього

середовища та раціональне використання природних ресурсів.

Головним результатом вирішення поставлених завдань і досягнення зазначених цілей має стати забезпечення сталого економічного розвитку промисловості та України в цілому, а також підвищення добробуту її громадян.

Визначимо умови та інструменти реалізації стратегії на рівні держави:

- 1 Макроекономічна стабільність.
- 2 Формування кваліфікованого кадрового потенціалу.
- 3 Поглиблення промислово-логістичної інтеграції підприємств промисловості.
- 4 Розвиток процесу інновацій і технологічного трансферту.
- 5 Підтримка інвестиційної діяльності.
- 6 Підвищення якості продукції. Удосконалення системи стандартизації та сертифікації продукції.
- 7 Просування експорту продукції промисловості.
- 8 Забезпечення захисту навколишнього середовища і раціонального використання природних ресурсів.
- 9 Оптимізація регіонального розміщення членів промислово-логістичної системи території країни.

Завершальним етапом у процесі створення стратегії державного регулювання формування та функціонування промислово-логістичної системи є управління і моніторинг процесу реалізації стратегії.

Реалії ринкової економіки і нові виклики глобального ринку промислової продукції вимагають модернізації функцій органів публічного управління, пов'язаних з розвитком інтеграційних процесів у промисловості.

Модернізація буде спрямована на підвищення ролі і якості стратегічного планування в управлінні промислово-логістичною системою, розробку нових механізмів і інструментів, що забезпечують більш повне використання фундаментальних чинників сталого зростання конкурентоспроможності української промислової продукції: знання, інновації, логістика, підприємництво, охорона праці і навколишнього середовища.

Враховуючи досвід і практику країн - членів ЄС, модернізація функцій органів публічного управління, пов'язаних з реалізацією стратегії, буде включати ряд організаційних заходів, у тому числі:

- координацію заходів з реалізації сформульованої стратегії державного регулювання формування та функціонування промислово-логістичних систем заходами щодо реалізації національних стратегій, політик і планів, а також з програмами розвитку основних галузей (груп галузей промисловості та окремих регіонів);

- посилення співпраці центрального органу публічного управління промисловістю з іншими галузевими і функціональними органами публічного управління, органами місцевого публічного управління, науковими і навчальними закладами, галузевими неурядовими організаціями, а також з Світовим банком та іншими міжнародними організаціями;

- вивчення та застосування інструментів та механізмів інтеграції промислових підприємств, що використовуються в країнах ЄС;

- формування системи прогнозування інновацій в промисловості та кон'юнктури на ринках промислової продукції;

- створення нових форм передачі технологічних знань промисловим підприємствам.

Комплексність процесу впровадження стратегії викликає необхідність:

- удосконалення інституційної бази управління/моніторингу;

- виконання програми дій з практичної реалізації плану заходів щодо впровадження стратегії формування та функціонування промислово-логістичних систем.

Координація дій поетапного впровадження стратегії, яка буде співвіднесена з рівнем розвитку інфраструктури, покладено на галузеві міністерства.

Моніторинг впровадження стратегії буде здійснюватися в рамках двох етапів. Перший етап, на якому повинно бути забезпечено:

- прискорення інтеграційних процесів в галузі і, зокрема, формування промислово-логістичної системи;

- поліпшення підприємницького клімату;

- залучення максимально можливого обсягу інвестицій у промисловість.

Другий етап, на якому основну увагу буде приділено:

- повному використанню всіх інструментів, що забезпечують зростання конкурентоспроможності продукції і послуг промислових підприємств;

- завершенню процесу формування промислово-логістичної системи, що сприяє забезпеченню конкурентоспроможності промислових підприємств, а також є умовою сталого розвитку економіки держави.

Висновок. Відправною точкою при розробці стратегії державного регулювання повинна стати науково обґрунтована і детально описана концепція. Враховуючи теоретичні основи промислово-логістичної інтеграції підприємств промисловості для забезпечення конкурентоспроможності вітчизняного промислового виробництва як основи соціально-економічного розвитку в Україні, головною метою стратегії слід вважати формування промислово-логістичної системи як базису для створення високотехнологічної, наукомісткої, ефективної та конкурентоспроможної за європейськими стандартами промисловості.

Визначено заходи державного регулювання формування та функціонування промислово-логістичної системи, які оформлено у відповідну стратегію. Окреслено умови та інструменти реалізації стратегії на рівні держави. Розроблено етапність реалізації стратегії державного регулювання формування та функціонування промислово-логістичних систем.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1 Томпсон А.А. Стратегический менеджмент: искусство разработки и реализации стратегии: пер. с англ. / А.А. Томпсон, А.Дж. Стрикленд. – М.: Банки и биржи, 1998. – 576с.

2 Дикань В.Л. Стратегічне управління / навч. посіб./ В.Л.Дикань, В.О.Зубенко, О.В. Маковоз, І.В. Токмакова, О.В. Шраменко. – К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 272 с.

3 Тренев Н.Н. Стратегическое управление: Учебное пособие для вузов. - М.: ПРИОР, 2002. - 288 с.

4 Тарануха Ю.В. Конкуренция и конкурентные стратегии (в структурно-логических схемах): учебн.-метод. пособие / Ю. В. Тарануха. – М.: Изд-во «Дело и сервис», 2008. – 272 с.

5 Стратегія інноваційного розвитку України на 2010–2020 роки в умовах глобалізаційних викликів [Електронний ресурс]. - Режим

доступу: <http://kno.rada.gov.ua/komosviti/control/> – Назва з екрана.

6 Саллі В.І. Стратегічне управління виробництвом конкурентоспроможної продукції машинобудування: монографія / В.І. Саллі, О.А. Паршина. – Д.: Національний гірничий університет, 2008. – 231 с.

7 Никитаева А.Ю. Управление взаимодействием государства и бизнеса в экономической системе региона: методология, теория, механизмы: автореф. дис. на соискание учен. степени д-ра. экон. наук: спец. 05.13.10 «Управление в социальных и экономических системах (экономические науки)» / А.Ю. Никитаева. – Ростов-на-Дону, 2008. – 50 с.

8 Концепція Державної цільової науково-технічної програми розвитку машинобудування на 2012 - 2017 роки [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://industry.kmu.gov.ua/control/uk/> .- Назва з екрана.

9 Дикань В.Л. Роль государства в создании условий возрождения промышленного потенциала Украины / В.Л. Дикань // Вісн. економіки трансп. і пром-сті: зб. наук.-практ. ст. / Укр. держ. акад. залізн. трансп. – Харків, 2012. – № 40. – С. 13-17.

10 Юрина А.А. О стратегии государственного управления и о государственном стратегическом управлении: от теории к практике стратегического управления [Электронный ресурс] / А.А. Юрина. – Режим доступа: <http://www.odn2.ru/index.php/doklady/78-o-strategii-gosudarstvennogo-upravleniya-i-o-gosudarstvennom-strategicheskom-upravlenii-ot-teorii-k-praktike-strategicheskogo-upravleniya>. - Загл. с экрана.

11 Дикань В.В. Сущность промышленно-логистической интеграции / В.В. Дикань // Современ. науч. вестн. – 2013. – № 19(158). – С. 73-78.

Експерт редакційної колегії к.е.н., доцент УкрДАЗТ Зубенко В.О.

УДК 332.133:338.45.007(477)

ЕКОНОМІКО-МАТЕМАТИЧНЕ МОДЕЛЮВАННЯ ВПЛИВУ ПОКАЗНИКІВ-ФАКТОРІВ ТРУДОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ НА ВАЛОВИЙ РЕГІОНАЛЬНИЙ ПРОДУКТ ПРОМИСЛОВИХ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ

Новіков Д.А., асистент (ХНУМГ ім. О.М. Бекетова)

Статтю присвячено обґрунтуванню факторів, що впливають на результати економічної діяльності регіонів України, на основі побудови і аналізу економіко-математичної моделі, що відбиває ступінь впливу показників-факторів трудового потенціалу регіонів на узагальнюючий показник – валовий регіональний продукт промислових регіонів України.

Ключові слова: трудовий потенціал; промислові регіони України; результативний показник економічної діяльності регіону; показники-фактори трудового потенціалу; соціально-економічний розвиток.

ЭКОНОМИКО-МАТЕМАТИЧЕСКОЕ МОДЕЛИРОВАНИЕ ВЛИЯНИЯ ПОКАЗАТЕЛЕЙ-ФАКТОРОВ ТРУДОВОГО ПОТЕНЦИАЛА НА ВАЛОВОЙ РЕГИОНАЛЬНЫЙ ПРОДУКТ ПРОМЫШЛЕННЫХ РЕГИОНОВ УКРАИНЫ

Новиков Д.А., ассистент (ХНУГХ имени А.Н. Бекетова)

Статья посвящена обоснованию факторов, влияющих на результаты экономической деятельности регионов Украины, на основе построения и анализа экономико-математической модели, отражающей степень влияния показателей-факторов трудового потенциала регионов на обобщающий показатель – валовой региональный продукт промышленных регионов Украины.

Ключевые слова: трудовой потенциал; промышленные регионы Украины; результативный показатель экономической деятельности региона; показатели-факторы трудового потенциала; социально-экономическое развитие.